

například modulátor estrogenového receptoru ospemifen (Osphena®). Při jeho užívání je nutná kontrola krevního obrazu pro možné zmnožení erytrocytů, dále zvyšuje riziko iktu a nádorových onemocnění (26). Dále je indikován steroid prasteron (Intramosa®) (26).

Závěr – vyhledávání pacientů se sexuálními dysfunkcemi

Na základě dostupných informací se s SD potýká až 60 % lidí s diabetem, kdy z předpokládaného počtu pacientů více než polovina nevyhledá pomoc odborníka, proto jejich obtíže nejsou dostatečně rychle a adekvátně řešeny. Záchyt SD může být prvním symptomem diabetu či poukázat na závažnější komplikace, kterými je zejména kardiovaskulární postižení či hypogonadismus. Z toho důvodu je nutné

věnovat SD u diabetiků náležitou pozornost a pacienty cíleně vyhledávat, komplexně vyšetřovat a správně léčit.

V současné době je možné při podezření na sexuální dysfunkci vyplnit základní dotazníky, které jsou volně dostupné na internetu nebo u lékaře, a tím již odhalit případný problém. Nejzákladnějšími používanými dotazníky je pro muže Dotazník sexuálního zdraví pro muže (IIEF-5), pro ženy byl vytvořen dotazník The Female Sexual Index (FSFI) a dotazník DSM-5. Při zjišťování SD u pacientů je vždy nutné respektovat soukromí pacientů, jejich subjektivní vnímání obtíží, a zaměřit se v případě potřeby i na partnerskou terapii. Pacient se sexuálními dysfunkcemi by měl být dále dispenzarizován nejen diabetologem, ale také urologem, nejlépe andrologem, sexuologem, gynekologem a psychologem.

LITERATURA

1. Maiorino MI, Bellastella G, Esposito K. Diabetes and sexual dysfunction: current perspectives. *Diabetes Metab Syndr Obes.* 2014;7:95-105.
2. Cichočka E, Jagusiewicz M, Gumprecht J. Sexual Dysfunction in Young Women with Type 1 Diabetes. *Int J Environ Res Public Health.* 2020;17(12).
3. Defeudis G et al. Erectile dysfunction and diabetes: A melting pot of circumstances and treatments. *Diabetes Metab Res Rev.* 2022;38(2):e3494.
4. Mulhall JP et al. Phosphodiesterase Type-5 Inhibitor Prescription Patterns in the United States Among Men With Erectile Dysfunction: An Update. *J Sex Med.* 2020;17(5):941-948.
5. Sooriyamoorthy T, Leslie SW. Erectile Dysfunction, in *StatPearls.* 2022: Treasure Island (FL).
6. Berookhim BM, Bar-Chama N. Medical implications of erectile dysfunction. *Med Clin North Am.* 2011;95(1):213-21.
7. Ucak S et al. Association between sarcopenia and erectile dysfunction in males with type II diabetes mellitus. *Aging Male.* 2019;22(1):20-27.
8. Šrámková T. Avanafil, nový inhibitor fosfodiesterázy 5 v léčbě erektilní dysfunkce. 2014; Dostupné z: <http://www.remedia.cz/Clanky/Aktuality/Avanafil-novy-inhibitor-fosfodiesterazy-5-v-lecbe-erektilni-dysfunkce/6-E-1Go.magarticle.aspx>.
9. Goldstein I et al. Avanafil for the treatment of erectile dysfunction: a multicenter, randomized, double-blind study in men with diabetes mellitus. *Mayo Clin Proc.* 2012;87(9):843-52.
10. Lombardo R, Tema G, De Nunzio C. Phosphodiesterases 5 Inhibitors and Erectile Dysfunction Recovery after Pelvic Surgery: Future Perspectives for New Drugs and New Formulations. *Curr Drug Targets.* 2021;22(1):31-37.
11. Anaissie J, Hellstrom WJG. Clinical use of alprostadil topical cream in patients with erectile dysfunction: a review. *Research and Reports in Urology.* 2016;8:123-131.
12. Mohamed ER et al. Surgical outcomes and complications of Tube (R) (Promedon) malleable penile prostheses in diabetic versus non-diabetic patients with erectile dysfunction. *Arab Journal of Urology.* 2016;14(4):305-311.
13. Crowdis M, Nazir S. Premature Ejaculation, in *StatPearls.* 2022: Treasure Island (FL).
14. Staff MC. Premature ejaculation. 2020; Dostupné z: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/premature-ejaculation/diagnosis-treatment/drc-20354905>.
15. Preuss CV, Kalava A, King KC. Prescription of Controlled Substances: Benefits and Risks, in *StatPearls.* 2022: Treasure Island (FL).
16. Ding GL et al. The effects of diabetes on male fertility and epigenetic regulation during spermatogenesis. *Asian Journal of Andrology.* 2015;17(6):948-953.
17. Malossini G, Ficarra V, Caleffi G. (Retrograde ejaculation). *Arch Ital Urol Androl.* 1999;71(3):185-96.
18. Cakiroglu B, Sinanoglu O, Arda E. Bladder Neck Collagen Injection in the Treatment of Congenital Retrograde Ejaculation: A Case Report. *Cureus.* 2017;9(11):e1821.
19. Neikov K et al. (Retrograde ejaculation following transurethral surgery for bladder neck sclerosis). *Khirurgiia (Sofia).* 1989;42(6):53-6.
20. Salonia A et al. Paediatric and adult-onset male hypogonadism. *Nat Rev Dis Primers.* 2019;5(1):38.
21. Russo V, Chen R, Armamento-Villareal R. Hypogonadism, Type-2 Diabetes Mellitus, and Bone Health: A Narrative Review. *Front Endocrinol (Lausanne).* 2020;11:607240.
22. Fink J, Matsumoto M, Tamura Y. Potential application of testosterone replacement therapy as treatment for obesity and type 2 diabetes in men. *Steroids.* 2018;138:161-166.
23. Shigehara K et al. Risk Factors Affecting Decreased Libido Among Middle-Aged to Elderly Men; Nocturnal Voiding is an Independent Risk Factor of Decreased Libido. *Sexual Medicine.* 2021;9(5).
24. La Vignera S et al. Pharmacological treatment of lower urinary tract symptoms in benign prostatic hyperplasia: consequences on sexual function and possible endocrine effects. *Expert Opinion on Pharmacotherapy.* 2021;22(2):179-189.
25. Dimitropoulos K et al. Sexual Functioning and Distress among Premenopausal Women with Uncomplicated Type 1 Diabetes. *Journal of Sexual Medicine.* 2012;9(5):1374-1381.
26. Staff, M.C. Painful intercourse (dyspareunia). Available from: *Sexual Dysfunction in Young Women with Type*
27. Maiorino MI et al. Sexual function in young women with type 1 diabetes: the METRO study. *J Endocrinol Invest.* 2017;40(2):169-177.
28. McCool-Myers M et al. Predictors of female sexual dysfunction: a systematic review and qualitative analysis through gender inequality paradigms. *Bmc Womens Health.* 2018;18.
29. Rudge MVC et al. Study protocol to investigate biomolecular muscle profile as predictors of long-term urinary incontinence in women with gestational diabetes mellitus. *Bmc Pregnancy and Childbirth.* 2020;20(1).
30. Carbonel AAF et al. Effects of soy isoflavones on the concentration of hyaluronic acid in the vagina of type 1 diabetic rats. *Climacteric.* 2017;20(6):564-570.